

PÅTALEVEDTAK

SAK NR 14086548 259/17-123

OSLO POLITIDISTRIKT MELDER OM UFORSIKTIG OMGANG MED SKYTEVÅPEN AV POLITIBETJENT A

Anmeldelsen

Den 2. mai 2017 opprettet Oslo politidistrikt anmeldelse mot politibetjent A for grov uaktsom tjenestefeil ved å ha avfyrt et vådeskudd. Hendelsen fant sted 30. april 2017 ca. kl. 08.00

Oslo politidistrikt kontaktet sjefen for X, B. B opplyste at politibetjent A nettopp hadde kommet på jobb og gått til våpendepotet for å hente ut våpen. De ansatte i X er alltid bevæpnet og har ladet våpen når de er i tjeneste. Etter det opplyste tok A av seg våpenbeltet, kontrollert at pistolen var tom for patroner og tok avtrekk mot veggen. Så hentet han to magasiner og ladet pistolen med det ene. Pistolen ble så hylstret på kroppen. Det var ingen andre til stede på dette tidspunktet.

Deretter tok han ut sin MP7 og kontrollerte at denne var tom. En kollega av ham kom da inn i våpendepotet. Dette var politibetjent C. Politibetjent A tok et avtrekk med MP7-en for å forsikre seg om at den var tom. Så ønsket han å øve på bruk av pistolen som sekundærvåpen da primærvåpenet "ikke fungerte". Han trakk pistolen og tok avtrekk mot veggen. Siden pistolen var ladet gikk skuddet av og traff veggen. Politibetjent A meldte umiddelbart fra om hendelsen.

B mente at A og C sto ca. 1,5 meter fra hverandre under hendelsen. Videre forklarte han at det var vanlig å tørrtrene med våpen i dette rommet. Det kan være personer i andre rom i bygget, men det var ingen som var der da skuddet ble avfyrt.

Oslo politidistrikt foretok deretter undersøkelser av åstedet. I anmeldelsen fremgår at xxx er en tykk murbygning. Våpendepotet ligger i byggets første etasje. Rommet har et vindu som vender mot parkeringsplassen. Divisjonsleder for X har forklart at vinduet har en forsterkningsfolie, men at det ikke er skuddsikkert. Det er murvegg og våpenskap både på høyre og venstre side for vinduet. På utsiden av høyre vegg når man står vendt mot vinduet, ligger inngangen til bygget. Kontoret til driftssjefen ligger vegg i vegg på venstre side. Det ble observert tydelige merker i murveggen og våpenskapet til høyre for vinduet. Disse ble ansett å være forenlige med at skuddet ble avfyrt der. Det ble videre opplyst at det var to nedspenningstønner i rommet, en under vinduet og en like ved inngangsdøren.

Vedlagt anmeldelsen fulgte illustrasjonsmappe fra våpendepotet i xxx. Av bildene fremgår at merkene på murveggen og våpenskapet var høyt på veggen. Nøyaktig avstand mellom vinduet og merkene var ikke oppgitt. Merkene befant seg i høyde tilsvarende rett under midten av vinduet.

Ved påtegning av 5. mai 2017 oversendte Oslo politidistrikt saken til Spesialenheten for behandling.

Spesialenhetens etterforskning

Spesialenheten har gjennomgått anmeldelsen og øvrig dokumentasjon oversendt fra Oslo politidistrikt.

Politibetjent A er avhørt med status som mistenkt. Da han møtte i avhør hos Spesialenheten hadde han med seg en rapport som han skrev samme dag som hendelsen fant sted. Han ønsket at denne ble vedlagt avhøret som en del av hans forklaring.

Politibetjent C er avhørt som vitne.

Nærmere om sakens faktum

På bakgrunn av sakens opplysninger legger Spesialenheten til grunn at politibetjent A på tidspunkt for den aktuelle hendelsen jobbet som xxxxxx i Oslo. Han har i avhør hos Spesialenheten forklart at han hadde arbeidet der i 3 år. Tidligere hadde han vært 6 år ved xxxxxx, og hadde vært godkjent som IP-3 i xxxxxx. Så ble han IP-2 og xxxxxx. Videre hadde han 10 års erfaring fra tjeneste ved operativ avdeling i xxxxxx.

Med henvisning til forklaringen fra politibetjent A legges til grunn at han møtte på jobb søndag 30. april 2017 før kl. 0800. Han var tidlig ute, og ingen av kollegaene hadde kommet ennå. Arbeidslokalene var på xxxxxx. A gikk inn på våpendepotet som er på baksiden av bygget. I sin forklaring til Spesialenheten opplyste A at da han jobbet ved ordensavdelingen på xxxxxx, hadde de fokus på å utføre 1-3 trekk med pistol før de låste ned våpenet i våpenskrinet i bilene. Dette for å øke bevisstheten rundt at man hadde tatt ut våpen og magasin med ammunisjon. Hensikten var å forberede seg for trekk av våpen og avtrekk før man sto i en skarp situasjon. Denne rutinen fortsatte han med etter at han begynte ved X. De hadde et lite våpenrom, og han vurderte om det var andre til stede eller ikke før han besluttet om dette kunne/burde gjøres.

Den aktuelle dagen var han alene på våpenrommet. Han tok ut våpenet og iførte seg våpenbeltet. Spesialenheten legger til grunn at våpenet var en pistol av typen Heckler & Kock P30. Magasinet la han igjen i våpenskapet, før han foretok rutinen "tøm våpen - kontroller" på pistolen. Deretter stilte han seg foran hyllene på kortsiden av rommet og vendte seg mot den tykke murveggen til høyre for vinduet. Han tok tre avtrekk med trekk fra hylster mot murveggen på motsatt side. Han siktet på et punkt i veggen. Deretter gikk han tilbake til våpenskapet og tok ut tre fulle magasiner. Han puttet to i beltet og ladet pistolen med det siste. Deretter hylstret han pistolen.

Da kom politibetjent C inn i rommet og de pratet litt. Etter dette tok politibetjent A ut sin MP7 maskinpistol. Han tok ladegrep, sjekket at kammeret var tomt, og tok et avtrekk. Dette var vanlig "morgenrutine". På dette tidspunktet hadde han tenkt å avslutte, men så fikk han "den dummeste tanken han noensinne har tenkt". Han ville øve på "transition" med MP7 og pistol. Der er å skifte til pistol dersom man får klikk på maskinpistolen. Han klargjorde MP7-en ved å skru på siktemidlene, og sjekket at våpenet var tomt. Politibetjent C befant seg da bak til høyre i rommet mens A sto bak til venstre. C opplyste i avhør at han da sto litt bak A og var vendt mot sitt eget våpenskap. Han hadde A i sidesynet på sin venstre side og var opptatt med å lade sine egne våpen.

Politibetjent A tok ladegrep på MP7-en og så seg ut et punkt på våpenskapet ved murveggen innerst i hjørnet som han siktet på. På veggen til venstre for skapet var vinduet. A mente det var ca. 1 meter mellom skap og vindu. Utenfor vinduet lå parkeringsplassen. På bakgrunn av

det som fremgår av Oslo politidistrikts anmeldelse, legger Spesialenheten til grunn at vinduet ikke var skuddsikkert. A visste dette, og siktet i hjørnet som er en tykk murvegg.

Deretter gikk han i anleggsstilling og avsikret MP7-en. Han siktet på punktet ved hjelp av rødpunktsiktet og tok et avtrekk. Etter klikket, førte han våpenet bak og til side med venstre hånd, mens han samtidig trakk pistolen med høyre hånd. Siden det var lenge siden han hadde gjort denne øvelsen gjorde han den sakte og kontrollert. Han fant siktebildet med pistolen og tok avtrekk. I stedet for klikket kom det et høyt smell. Kulen traff i hjørnet der han siktet og han traff veggen og våpenskapet. Klokken var da 07.54. C stod da ca. 1-2 meter til siden for ham.

Rommet ble fullt av røyk og kruttgass. C gikk ut av rommet mens han holdt seg for ørene. A mente at han først tømte våpnene og låste dem inn i våpenskapet. Deretter gikk han ut til C og forsikret seg om at han hadde det bra. A hevdet at det ikke var noen fare for å treffe C, men de fikk begge piping og dotter i ørene. Rett etterpå gikk A og meldte fra om hendelsen til divisjonsleder.

Politibetjent A opplyste at de hadde mye skytetrening på avdelingen og at de ble oppfordret av opptreningsvingen til å tørrtrene. De kunne tørrtrene så lenge det var trygt. Hovedregelen var at det da skulle skje "makkersjekk", men de hadde dispensasjon fra regelen slik at de også kunne trene alene. Videre skulle de benytte en "kammerlås-pinne" ved tørrtrening. Politibetjent C bekreftet det samme i sin forklaring til Spesialenheten. C opplyste videre at han også anså våpendepotet som et forsvarlig sted å trene. A erkjente at han ikke hadde tømt pistolen og brukt "kammerlås-pinne".

Kulen laget merker på veggen og våpenskapet i høyre hjørne innerst i våpenrommet. A og C har forklart at de ikke ble truffet av prosjektiler, rikosjetter eller murpuss. A viste til at C sto bak ham og at sjansen for at dette skulle skje var "nærmest null". C opplyste at han ikke var i fare, og viste til at A siktet mot sikker bakgrunn. I den vinkelen han sto, var han også beskyttet fra eventuelle rikosjetter. Politibetjent C mente at det var ca. 0,5 meter mellom treffpunktet og vinduskanten. Slik han så det var det ingen fare for at skuddet skulle gå ut av rommet. Han påpekte videre at ammunisjonen de brukte var av typen "short stop", hvor faren for rikosjett er betydelig mindre enn ved helmantlet ammunisjon. Smellet medførte at de begge fikk dotter i ørene som de slet med utover dagen. C opplyste at han et par dager etterpå hadde en liten "dupp" på hørselen. Han har senere ikke hatt noen hørselsproblemer. I etterkant hadde begge fått testet hørselen, uten at det var påvist skade.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker har som oppgave å etterforske og påtaleavgjøre saker som gjelder spørsmålet om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten.

Saken er vurdert i forhold til straffeloven 2005 § 188 om uforsiktig omgang med blant annet skytevåpen. Den erstatter straffeloven 1902 § 352 og viderefører i all hovedsak tidligere gjeldende rett.

Straffansvar forutsetter at gjerningspersonen har brukt eller behandlet skytevåpenet på en uforsiktig måte. Videre må dette være "egnet til å volde fare for andres liv eller helse". Det kreves ikke at adferden faktisk har voldt fare for andre. Det er tilstrekkelig at adferden

objektivt sett var egnet til dette. Lovens ordlyd viser at fare for lovovertræderens eget liv eller helse- og materiell skade ikke omfattes.

Skyldkravet er blandet. Det kreves forsett i forhold til det at man behandler et skytevåpen. Det er dog tilstrekkelig med uaktsom opptreden i forhold til "uforsiktig omgang", og at handlingen er "egnet til å volde fare" for andre. Bestemmelsen rammer både tilfeller hvor selve bevæpningen med skytevåpen er rettmessig og ønskelig (for eksempel politiets våpenbruk) iht. våpeninstruksen, og tilfeller hvor bruken av våpenet er uønsket. Det store farepotensialet som gjelder ved uforsiktig omgang med skytevåpen er grunnen til at aktsomhetskravet skal fortolkes strengt.

Av politiets grunnleggende sikkerhetsregler for behandling av skytevåpen fremgår det at man skal forholde seg slik:

- Alle våpen er ladd
- Hold fingeren borte fra avtrekkeren til siktene er på målet
- Ikke sikt på noe/noen du ikke er villig til å beskytte
- Vær sikker på ditt mål og hva som er bak

Spesialenheten finner at A opptrådte uaktsomt i det han utilsiktet avfyrte et skudd med tjenestepistolen på våpendepotet. Han har også erkjent dette. A hadde nylig gjennomført avtrekksøvelser våpenet i uladd stand før han så ladet det. Kort tid etter tok han et nytt avtrekk uten å forsikre seg om at våpenet var uladd. Derved gikk skuddet av. A gjennomførte øvelsen uten selv å ha tømt våpenet, uten bruk av "makkersjekk", eller bruk av "kammerlåspinne".

Etter en samlet vurdering finner Spesialenheten at det ikke er bevismessig grunnlag for at skuddet var egnet til å volde fare for andre. Spesialenheten har ved sin vurdering lagt særlig vekt på at A siktet mot det han visste var en tykk murvegg. Videre at dette var i retning bort fra stedet C stod. Ammunisjonen var dessuten av typen "short stop". Disse kulene ekspanderer mer og taper mer energi ved treff/anslag enn helmantlede kuler. Dette gir mindre fare for rikosjett. Etter det opplyste traff A der han siktet, og det er således ingen beviselig fare for at han skulle treffe vinduet som var ca 0,5 meter bortenfor.

Siden etterforskningsresultatet med særlig styrke viser at det ikke skjedde en straffbar handling blir saken å henlegges som intet straffbart forhold anses bevist.

Vedtak:

Saken henlegges for A som intet straffbart forhold anses bevist.

A underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket sendes til politimesteren i Oslo politidistrikt til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 25. mai 2018